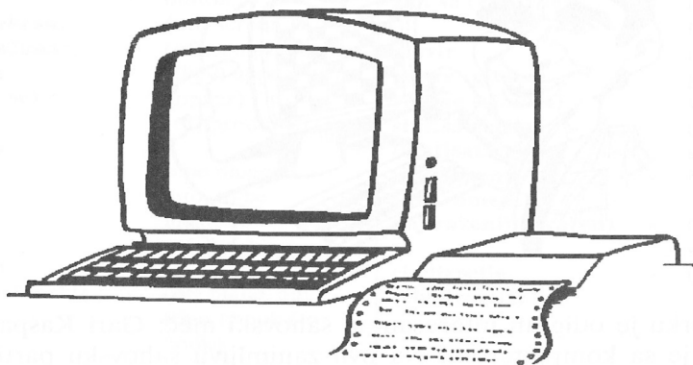

KOMPJUTERI SVUDA OKO NAS

Zamislite sledeću situaciju: Želite da kupite foto-aparat. Pritisnete dugme svog kompjutera. Objasnite mu šta želite. Zatim se na ekranu vašeg računara pojavljuju sve informacije proizvođača. Vi donosite odluku u svojoj sobi, a potom vam foto-aparat stiže poštom. Kompjuter je obavio kupovinu umesto vas.

U nekim zemljama vlasnici kompjutera mogu direktno da se uključe u sistem rezervacija avionskih karata, da rezervišu sobu u hotelu. U mnogim restoranima na svakom stolu stoji kompjuter. Na njemu gost može da vidi šta ima u jelovniku, od čega su neka jela napravljena.

Računari su svuda oko nas, menjaju nam život, navike. Roditelji su zabrinuti jer deca mnogo vremena provode uz njih.

Ove moćne mašine pokušavaju da zamene čoveka ne samo u radu već u umetnosti. U muzici su klaviri, gitare i violine zamenjene sintisajzerima.

Kompjuteri sve više postaju najtraženiji proizvod naše civilizacije.

U Njujorku je odigran interesantan šahovski meč: Gari Kasparov, čuveni šahista, igrao je sa kompjuterom! Na ovu zanimljivu šahovsku partiju došlo je nekoliko stotina gledalaca. Mnogi od njih su uložili velike sume novca kladeći se na računar. Ali, kompjuter je bio pobeđen.

“Verovao sam da ću bez muke dobiti ovu partiju - izjavio je Kasparov posle meča u intervjuu za američku televiziju - Kompjuter još nije ugrozio čoveka.”

Kasparov je dobio partiju za manje od dva sata. Kompjuter je čak “prespavao” čitav niz šansi da razvije napad. Propustio je najbolje poteze. Bilo je jasno da mašina još ne može da nauči sve nijanse ove drevne igre.

I - Odgovorite na pitanja

1. Šta je održano u Njujorku?
2. Koliko ljudi je došlo na šahovsku partiju?
3. Ko je dobio partiju?
4. Kakve poteze je propustio kompjuter?

VEŽBE

I - Promenite aktivne rečenice u pasivne kao u primeru

Kasparov je pobedio kompjuter (pobeden, -a, -o)
Kompjuter je pobeden.

1. Šahista je odigrao partiju šaha u Njujorku. (odigran, -a, -o)

2. Kompjuter nije ugrozio čoveka. (ugrožen, -a, -o)

3. Računar je propustio najbolje poteze. (propušten, -a, -o)

4. Vi ste kupili foto-aparat. (kupljen, -a, -o)

5. Sintisajzeri su zamenili muzičke instrumente. (zamenjen, -a, -o)

6. Vlasnici kompjutera su rezervisali avionske karte (rezervisan, -a, -o)

II - Promenite rečenice kao u primeru

Soba je rezervisana. (Ja / rezervisati)
Ja sam rezervisala sobu.

1. Kompjuter je pobeden. (Kasparov / pobediti)
2. Odluka je doneta. (Vi / doneti)
3. Velika suma novca je uložena. (Oni / uložiti)
4. Informacije su saopštene. (vaš kompjuter / saopštiti)
5. Partija je dobijena. (Šahista / dobiti)

III - Napišite sledeće rečenice na drugi način:

1. Čovek je napravio kompjuter. _____
2. Kasparov je pobedio mašinu. _____
3. Ona je kupila avionsku kartu. _____

IV - Odaberite odgovarajuće reči i popunite tekst

a) *proizvoditi* *proizvod* *proizveden*

Kompjuteri su najtraženiji _____ našeg vremena. Ali još nije _____ mašina koja može da pobedi čoveka u šahu. Fabrike kompjutera žele da _____ kompjutere koji će igrati bolje.

b) *pobediti* *pobeda* *pobeden*

U šahovskom meču u Njujorku kompjuter je _____. Za dva sata Kasparov je uspeo da ga _____. Bila je to velika _____ ljudskog uma.

c) *zameniti* *zamena* *zamenjen*

Kompjuter još ne može da _____ čoveka u svemu. Ova mašina može da bude dobra _____ u fabrikama. U muzici su mnogi instrumenti _____ sintisajzerima.

V - Popunite praznine prema tekstu lekcije

1. U Njujorku je _____ **zanimljiv** šahovski meč.
2. Gari Kasparov, **poznati** _____ igrao je sa kompjuterom.
3. Mnogi gledaoci su _____ **mnogo novca** kladeći se na kompjuter.
4. "Verovao sam da ću **lako** _____ ovu partiju."
5. Kompjuter je _____ čitav niz **moćnosti** da razvije napad.
6. Na **kompjuteru** _____ može da vidi šta se nalazi u jelovniku.

Obratite pažnju na podvučene reči i zamenite ih rečima iz teksta koje imaju slično značenje.

Primer: U Njujorku je održan **interesantan** šahovski meč.

VI - Zamenite podvučene zamenice odgovarajućim rečima iz lekcije

Ona još nije u stanju da nauči sve nijanse šahovski igre.
Mašina još nije u stanju da nauči sve nijanse šahovske igre.

1. **Na njemu** gost može da vidi šta se nudi u jelovniku.
2. Deca najviše vremena provode **uz njih**.
3. Pritisnete dugme i objašnjavate **mu** šta želite.
4. **Oni** su svuda oko nas, menjaju nam život, navike.
5. Videćemo hoće li ljudski um moći da **mu** se suprotstavi.
6. **Oni** prilično verno imitiraju određene instrumente.

VII - Postavite pitanja tako da podvučene reči budu odgovor.

Kompjuteri ne mogu da pobede čoveka **u šahu**.
U čemu kompjuteri ne mogu da pobede čoveka?

1. Mnogi instrumenti su zamenjeni **sintisajzerima**.
2. Foto-aparat vam stiže **poštom**.
3. **U Njujorku** je održan interesantan šahovski meč.
4. **Kasparov** je dobio partiju za manje od dva sata.
5. Inženjeri se nisu pomirili **sa porazom**.
6. Čuveni šahista je pobedio **kompjuter**.

C

RAČUNARI I POSAO

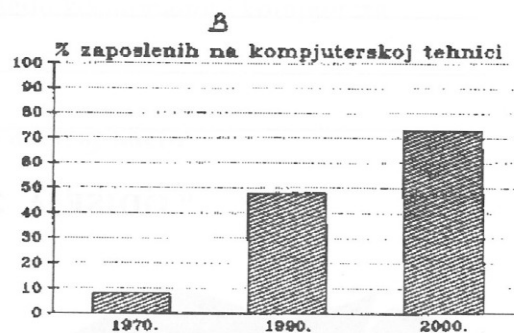
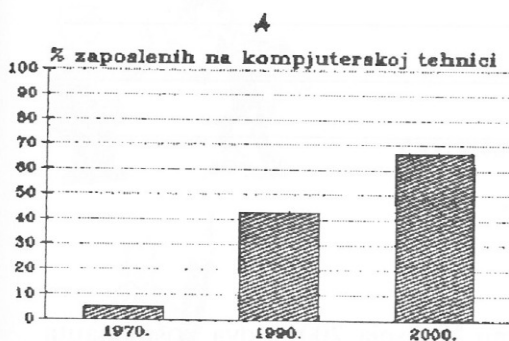
Nemačka, Francuska i Velika Britanija su među evropskim zemljama najviše razvile kompjutersku tehniku. Zanimljivo je koliko ljudi u tim zemljama radi na kompjuterima. Godine 1970. je svega pet odsto (5%) zaposlenih radilo na kompjuterskoj tehnici, a 1990. godine taj broj se popeo na četrdeset tri odsto (43%). Prema mišljenju stručnjaka dvehiljadite godine dve trećine radnika koristiće računare. Prema tome, značaj poznavanja kompjutera u celom svetu stalno raste, kao i broj zaposlenih koji rade na njima.

REČI I IZRAZI

značaj
poznavanja
(poznavanje)

- importance, significance
- (of) knowing

I - grafikoni A i B pokazuju broj zaposlenih u kompjuterskoj tehnici.

- koji grafikon odgovara tekstu
- Kako će se, prema mišljenju stručnjaka, menjati broj zaposlenih u računarskoj tehnici.

II - Stavite reči u zagradama u odgovarajući oblik

- Nemačka, Francuska i Velika Britanija najviše koriste kompjutere među (evropske zemlje).
- Među (zaposleni) je 1970. godine bilo samo pet odsto ljudi koji su radili na računarima.
- Mali džepni računari su najpoznatiji među (kompjuteri).
- Među (stručnjaci) ima i onih koji veruju da će kompjuteri moći da "misle" kao čovek.

RAD U PAROVIMA

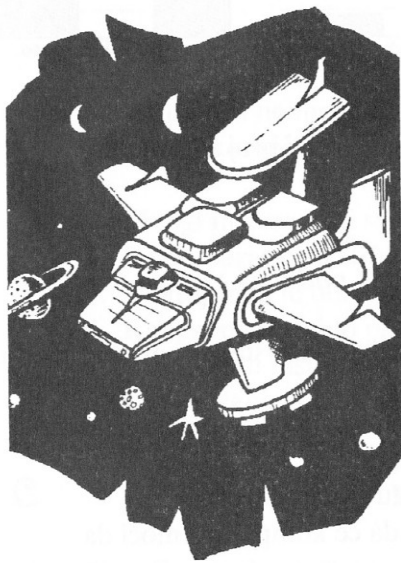
Razgovarajte o tome kakav kompjuter želite da imate u kući ili na poslu. Šta biste želeli da radi umesto vas?

Opišite svoj automobil (kompjuter, neki aparat, mašinu). Koristite prideve: proizveden, napravljen, kupljen, dobijen, zamenjen.

D

“ ODISEJA 2001 “

U filmu “Odiseja 2001”, dva kosmonauta putuju kroz svemir ka jednoj dalekoj planeti. Tamo treba da obave važan zadatak. Svi aparati na kosmičkom brodu rade pod kontrolom novog, neobičnog kompjutera po imenu Hal. On razgovara sa kosmonautima, ljuti se, šali, ponaša se kao čovek. Na brodu počinju da se dešavaju čudne stvari. Najpre je izgubljena veza sa Zemljom, a zatim nastaju neobični kvarovi. Kosmonauti pokušavaju da poprave brod. Otkrivaju da je za sve kriv kompjuter. Shvataju da je Hal “poludeo” i da želi da ih uništi. Nastaje borba “na život i smrt”.....

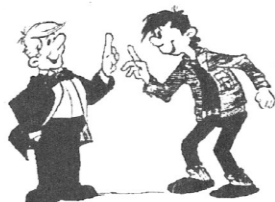
REČI I IZRAZI

aparat	- instrument, gadget
ljudski	- human
glas	- voice
ljutiti se	- to be angry
šaliti se	- to make fun
izgubljen	- lost
veza	- link, connection

popraviti	- to repair
kriv	- responsible, guilty
otkriti	- to discover
poludeti	- to go mad

I - Zaokružite šta je tačno

1. Gde se dešava filmska priča?
 - a) na Zemlji
 - b) na dalekoj planeti
 - c) u kosmičkom brodu
2. Između koga nastaje borba "na život i smrt"?
 - a) između dva kompjutera
 - b) između dva kosmonauta
 - c) između kosmonauta i kompjutera

Završite priču na svoj način.

Pročitajte ova tri mišljenja

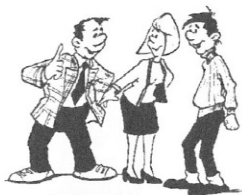
1. Ovaj tekst je samo scena iz filma i nije moguće da se desi u stvarnosti.
2. Mašina nikada neće moći sama da misli, ona samo može da obavlja poslove umesto čoveka.
3. Ljudski um će uvek biti moćniji od mašine.

Napišite suprotna mišljenja

1. _____

2. _____

3. _____

RAZGOVARAJMO

Šta računari menjaju u našem životu?
Zašto su mnogi roditelji zabrinuti?

Može li kompjuter da pobedi čoveka u šahu?
Zašto je kompjuter izgubio meč sa Kasparovom?

Razgovarajte o računarima

- Koliko su ove mašine korisne za čoveka?
- Mogu li biti štetne? Zašto?
- Da li će kompjuteri moći da zamene čovekom um?

OBJAŠNJENJA I UPUTSTVA

1) **Perfekat pasiva** se pravi pomoću enklitičkog oblika glagola **JESAM** i trpnog prideva.

Aktiv

Pasiv

Vlasnik kompjutera je rezervisao
avionsku kartu.

Avionska karta je rezervisana.

2) Pogledajte u "Pregledu" promenu imenica, prideva i ličnih zamenica.